

Policy för införandet av Barnkonventionen och ett barnrättsperspektiv i Vetlanda kommun 2020-2023

Dokumenttyp:	Policy
Beslutad av:	Kommunfullmäktige (2021-05-19 § 107)
Gäller för:	Alla verksamheter under perioden 2020-2023
Giltig fr.o.m.:	2021-05-19
Dokumentansvarig:	Kommundirektör
Senast reviderad:	2021-05-19
Senast granskad:	2021-05-19

Bakgrund

Den 1 januari år 2020 började FN:s Barnkonvention gälla som svensk lag. Det innebär att Barnkonventionen fått en högre rättslig status. Barn fick inga nya rättigheter i samband med att Barnkonventionen blev lag men barn har fått ett starkare skydd och kan använda konventionen för att utkräva sina rättigheter. Barnkonventionen är tänkt att vara det yttersta skydds nätet för barns rättigheter.

För Vetlanda kommun; kommunfullmäktige, nämnder och dess verksamheter samt kommunala bolag innebär det en skyldighet att tillämpa rättigheterna i konventionen så att den får ett större genomslag i beslutsunderlag, bedömningar samt beslut i ärenden som rör barn. Det är viktigt att understryka att barnrättsperspektivet inte enbart är relevant inom traditionella barn- och ungdomsverksamheter som skola, barnomsorg, fritid och socialtjänst. Barn och unga berörs i allra högsta grad av beslut som fattas inom alla kommunens verksamheter och bolag.

Att medvetet och systematiskt implementera barnkonventionen och ett barnrättsperspektiv i kommunens verksamheter och bolag ligger i linje med Vetlanda kommuns vision "Vetlanda här växer människor och företag", kommunens riktning "Den hållbart växande kommunen" och kommunfullmäktiges mål "Hållbarhet i alla led". Att tillämpa barnkonventionen handlar om att bygga framtidens Vetlanda där alla får vara med och där nya idéer utvecklas tillsammans med medborgare, näringsliv och föreningar.

Barnrättsperspektiv vad är det?

Perspektiv kan beskrivas på olika sätt beroende på vem eller vilka (subjekt) som beaktar och vad (objekt) som beaktas. I arbetet med barnkonventionen så nämns olika typer av

perspektiv för barn. Det talas ofta om tre olika perspektiv som har helt skilda betydelser utifrån vem eller vilka som beaktar. Det är därför viktigt att förstå vilket perspektiv man tillämpar i sitt arbete med barnkonventionen.

Barnperspektiv – Perspektivet används av vuxna (människor över 18 år) och återspeglar de vuxnas perspektiv på barn.

Barnets perspektiv – Det här perspektivet återspeglar barnets egen upplevelse om hur de själva uppfattar världen.

Barnrättsperspektiv - Barnet är rättighetsbärare vilket betyder att alla barn har samma rättigheter och att varje barn erkänns, respekteras och skyddas som rättighetsbärare med en individuell personlighet, egna behov och intressen samt personlig integritet.

Barnkonventionen

FN:s barnkonvention består av totalt 54 artiklar som slår fast att alla barn upp till 18 år har samma rättigheter. Det finns fyra artiklar som utgör kärnan i barnkonventionen.

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värde och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Policyns syfte

Policyns syften är att:

1. Stödja implementeringen av barnkonventionen och ett barnrättsperspektiv i nämnder och styrelser.
2. Tydliggöra kommunens ambitionsnivå i relation till barnkonventionens intentioner.

Ambitionsnivå – vad förväntas nämnder och bolag göra?

Alla nämnder och bolag ska implementera barnkonventionen och ett barnrättsperspektiv i den ordinarie verksamheten på ett systematiskt och metodiskt sätt. Att införa ett barnrättsperspektiv kräver uthållighet och ett kontinuerligt arbete inom varje förvaltning och bolag. Alla förvaltningar och bolag förväntas avsätta tid och resurser till detta arbete.

Implementering

- Fatta beslut att implementera Barnkonventionen och ett barnrättsperspektiv i enlighet med denna policy. Beslut fattat senast 2021.
- Revidera befintliga styrande dokument så att barnrättsperspektivet blir tydligt. Budgetdokument är särskilt viktiga¹. Det medverkar till att organisationen påminns om frågan och prioriteringar synliggörs. Revidering klar senast 2022.
- Synliggöra hur kommunens verksamheter och bolag arbetar med Barnkonventionen samt att sprida information och kunskap om Barnkonventionen till kommunens alla invånare och kommunens medarbetare (artikel 42).
- Alla verksamheter ska kontinuerligt arbeta med att stärka medarbetarnas kunskap om Barnkonventionen och vad det innebär att ha ett barnrättsperspektiv i sin verksamhet.

Hur och när ska barnkonventionen tillämpas?

- Barnrättsperspektivet ska tas med så tidigt som möjligt i beredningen av ett ärende.
- Alla ärenden som direkt eller indirekt rör barn ska beredas utifrån ett barnrättsperspektiv med hjälp av framtagna checklistor. Vid behov ska en barnkonsekvensanalys göras utifrån framtagna mallar för barnkonsekvensanalys.
- I alla ärenden där beslut fattas av politik och som direkt eller indirekt rör barn ska man i tjänsteskrivelsen redovisa att ärendet har bedömts utifrån ett barnrättsperspektiv.
- Om ärenden rör flera verksamheter ska barnkonsekvensanalys genomföras gemensamt.

Uppföljning

- Alla nämnder ska redovisa hur man arbetat med implementeringen av barnkonventionen och ett barnrättsperspektiv under kommunfullmäktiges mål Hållbarhet i alla led under implementeringsperioden 2021-2023.
- Alla bolag ska redovisa hur man arbetat med implementeringen av barnkonventionen och ett barnrättsperspektiv i sin årliga redovisning till kommunstyrelsen under implementeringsperioden 2021-2023.

1

<https://skr.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamlikhet/barnetsrattigheter/barnkonventionensvensklag/genomforandeavbarnkonventionen/framgangsfaktorer.13259.html#5.4fff220015e84782bfc8c439,5.2bfa49b615e6264abb6860d0,5.2bfa49b615e6264abb6860e7>

Har vi ett barnrättsperspektiv i beslutsunderlaget?

Vid alla beslut som rör barn, direkt eller indirekt, ska ett barnrättsperspektiv beaktas och redovisas i beslutsunderlaget.

Så kan du använda checklistan

1. Checklistan är tänkt som ett stöd i beredning av olika ärenden för att få in ett barnrättsperspektiv i ärendet. Ta hjälp av checklistan så tidigt som möjligt i ärendets beredning.
2. Om någon fråga besvaras med "Nej" bör en analys av vad det får för konsekvenser för barn och ungdomar göras. Överväg om en mer omfattande barnkonsekvensanalys ska göras.
3. Checklistan kan utgöra en del av beslutsunderlaget för att beskriva konsekvenser för barn och unga och hur ett barnrättsperspektiv har beaktats.

Ärendet/beslutet gäller	Diarienummer
-------------------------	--------------

☐ Barn och unga berörs inte alls av ärendet, varken direkt eller indirekt.
Kommentar

1. Innebär förslaget att barns och ungdomars bästa sätts i första rummet?		
Ja ☐	Nej ☐	Kommentar
2. Innebär förslaget att barns och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?		
Ja ☐	Nej ☐	Kommentar
3. Innebär förslaget att barns och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?		
Ja ☐	Nej ☐	Kommentar
4. Har särskild hänsyn tagits till behov hos barn och unga med funktionsnedsättning, såväl fysisk som psykisk funktionsnedsättning?		
Ja ☐	Nej ☐	Kommentar

Barn och ungas delaktighet

Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Kan barns och ungas egna åsikter tas tillvara i den här frågan?		
Ja ☐	Nej ☐	Kommentar
Om Ja, enligt vilken nivå enligt tabellen nedan.		
Om Nej, motivera varför barns och ungas åsikt ej tagits tillvara i frågan.		
Om barn och ungdomar tillfrågats bör en återkoppling/uppföljning till dessa göras.		
Nivå	Motivering	

Olika grader av medinflytande

Påverkas barnet?	Nivå av inflytande	Typ av inflytande	Exempel
Ja	5	Aktivt deltagande i ärendet.	Ingå i beredande arbetsgrupp
Ja	4	Ges möjlighet att skriftlig yttra sig i frågan.	Enkät, remiss till ungdomsgrupp/elevråd
Ja	3	Ges möjlighet att muntligt yttra sig i frågan.	Besök hos ungdomsråd/elevråd, fritidsgård, skola, förskola
Ja	2	Åsikter inhämtas från barns vuxna ombud i kommunen.	Lärare, ungdomskonsulenter, kontaktpolitiker, vårdnadshavare
Nej	1	Inga synpunkter inhämtas	

(Fritt efter Rädda barnens medinflytandestege)

Klicka eller tryck här för att ange datum.

Namn, titel

Barnrättsperspektiv vad är det?

Perspektiv kan beskrivas på olika sätt beroende på vem eller vilka (subjekt) som beaktar och vad (objekt) som beaktas. I arbetet med barnkonventionen så nämns olika typer av perspektiv för barn. Det talas ofta om tre olika perspektiv som har helt skilda betydelser utifrån vem eller vilka som beaktar. Det är därför viktigt att förstå vilket perspektiv man tillämpar i sitt arbete med barnkonventionen.

Barnperspektiv – Perspektivet används av vuxna (människor över 18 år) och återspeglar de vuxnas perspektiv på barn.

Barnets perspektiv – Det här perspektivet återspeglar barnets egen upplevelse om hur de själva uppfattar världen.

Barnrättsperspektiv - Barnet är rättighetsbärare vilket betyder att alla barn har samma rättigheter och att varje barn erkänns, respekteras och skyddas som rättighetsbärare med en individuell personlighet, egna behov och intressen samt personlig integritet.

Barnkonventionen

FN:s barnkonvention består av totalt 54 artiklar som slår fast att alla barn upp till 18 år har samma rättigheter. Det finns fyra artiklar som utgör kärnan i barnkonventionen.

- Artikel 2: Alla barn är lika mycket värde och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.